

Vlaams
Parlement

ingediend op **317** (2019-2020) – Nr. 1
18 mei 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Emmily Talpe en Carmen Ryheul

over de aanpak van de coronacrisis
in het beleidsdomein Landbouw en Visserij

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;
Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin;
Bart Dochy, Joke Schauvliege;
Steven Coenegrachts, Tom Ongena;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;
Lode Ceyskens, Tinne Rombouts;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

INHOUD

1. Uiteenzetting door Hilde Crevits, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw	4
1.1. Marktupdate	4
1.2. Aardappelsector	6
1.3. Vlaamse maatregelen	7
1.4. Maatregelen van de Europese Unie	8
1.5. Seizoensarbeid.....	9
1.6. Zeevisserij.....	11
1.7. Voedselverliezen	12
1.8. Aandacht voor het psychologisch welzijn van landbouwers	12
1.9. De korte keten.....	13
1.10. Samenwerking met de provincies	13
2. Aanvullende vragen van de commissieleden en antwoorden van de minister.....	14
Gebruikte afkortingen	18

Bijlage: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid hield op 29 april 2020 de tweede gedachtewisseling over de impact van de coronacrisis op het beleidsdomein Landbouw en Visserij, met Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw. De eerste gedachtewisseling over hetzelfde onderwerp vond plaats op 8 april 2020 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 288/1).

(Tijdens de commissievergadering waren alleen de commissievoorzitter en de commissiesecretaris fysiek in de commissiezaal aanwezig. De vaste leden, de plaatsvervangende leden en de toegevoegde leden van de commissie kregen de mogelijkheid om online aan de vergadering deel te nemen via het platform Zoom. Andere volksvertegenwoordigers konden alleen na motivering online aan de vergadering deelnemen.)

De commissieleden bezorgden vooraf hun vragen en bezorgdheden aan de minister. De gedachtewisseling start met een uiteenzetting van de minister, waarbij een antwoord wordt geformuleerd op de voorgelegde vragen.

De presentatie van minister Hilde Crevits is raadpleegbaar op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

1. Uiteenzetting door Hilde Crevits, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Minister *Hilde Crevits* wenst samen met de commissie een stand van zaken op te maken over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor de land- en tuinbouwsector en de aanpak hierbij. Zij zal starten met een update van de marktsituatie van een aantal sectoren, waarna een stand van zaken wordt gegeven van de Vlaamse en Europese steunmaatregelen.

Er werden opnieuw vragen gesteld over de problemen met de seizoensarbeid, en ook hier geeft de minister een update. Verder wordt ook ingegaan op de situatie in de visserijsector en de hulpvragen die bij Boeren op een Kruispunt en Ferm toekomen.

De minister geeft in dit overzicht meteen ook een antwoord op de vragen die door de commissieleden werden voorgelegd.

1.1. Marktupdate

Op vraag van verschillende commissieleden geeft de minister een update van de marktsituatie die in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid reeds op 8 april 2020 werd geschetst (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 288/1).

Vlak na het instellen van de COVID-19-maatregelen kenden de prijzen voor verschillende producten een daling. De laatste weken is die scherpe prijsdaling globaal wat vertraagd, maar de markt blijft voor veel producten volatiel.

Over de sectoren heen zijn de drie belangrijkste redenen voor de volatiele situatie de sluiting van de horeca en catering, het tekort aan seizoensarbeiders en de beperking van exportmogelijkheden. Die redenen spelen in de verschillende sectoren echter niet allemaal even hard mee.

In de sector groenten en fruit zijn de belangrijkste problemen nog steeds de sluiting van de horeca en het tekort aan seizoensarbeiders. De prijzen van de meeste producten zijn intussen stabiel, al zijn er ook uitzonderingen vast te stellen.

In de zuivelsector zijn de prijzen van boter en mageremelkpoeder verder gedaald tot onder het vijfjarige gemiddelde: respectievelijk min 17 en min 18 procent tegenover de prijzen vóór de start van de coronacrisis. De prijzen voor volle melkpoeder en kaas zitten op een heel laag maar stabiel niveau. De vraag naar zuivelproducten blijft lager dan de afgelopen jaren omdat de export nog steeds moeilijk loopt door een tekort aan containerschepen en minder vlotte grensovergangen en omdat de horeca voorlopig gesloten blijft. Bovendien stijgt het aanbod door de seizoenspiek in de melkproductie.

Voor pluimveevlees is de nationale prijs de afgelopen weken sterk gedaald, tot op het niveau van de bodemprijzen in 2018 en 2019. De oorzaken zijn het wegvallen van de horeca, grootkeukens en exportmarkten zoals het Verenigd Koninkrijk. Maar ook het wegvallen van de openbare markt heeft een grote impact in deze sector. Dit resulteert in een overaanbod aan pluimveevlees waardoor slachthuizen genoodzaakt worden om verse kipfilet in te vriezen, wat resulteert in een groot verlies in waarde, bijkomende stockagekosten, een daling van de cashflow voor slachthuizen en concurrentie met ingevoerde diepgevroren kip.

De vraag naar de zogenaamde tafeleieren die in de retail worden verkocht is hoog, maar niet hoog genoeg om de prijzen stabiel te houden. De prijzen liggen wel nog steeds boven het meerjarig gemiddelde.

De export van eendagskuikens naar derde landen ligt nog steeds nagenoeg stil. Ondertussen reageert de sector op dit probleem door minder broedeieren in te leggen in de broedkasten en overtollig geproduceerde broedeieren af te voeren naar andere kanalen.

De prijzen van varkensvlees zijn licht gedaald, maar ondanks de daling nog steeds zeer hoog. Verwacht wordt dat de prijzen terug gaan stijgen als de EU-export naar derde landen zou hernemen. Bij de biggen is er een grotere prijsdaling door de onzekerheid in de varkenssector. Boeren houden de varkens nu langer op hun bedrijf, mede door vertraging van de slachtcapaciteit in slachthuizen, waardoor er geen nood is om nieuwe biggen op te zetten. Hierdoor is er een overaanbod op de biggenmarkt.

De rundvleesprijzen staan eveneens onder druk, met name voor de reforme melkkoeien, waarvan het vlees meer exportgericht wordt afgezet. Uitstootkoeien of reformkoeien zijn melkkoeien die door ouderdom onvoldoende productief zijn geworden voor de melkveehouderij, waardoor ze worden afgestoten naar een slachterij. De licht dalende prijzen zijn een probleem omdat de prijzen al lang laag staan. Voor kalveren zet de prijsdaling zich trager verder.

De visprijzen kenden eerst een scherpe daling in het begin van de crisis, vervolgens een lichte stijging, en opnieuw een sterke daling rond het paasweekend. Dit hield rechtstreeks verband met de hogere aanvoer op dat moment. De minister stelt echter vast dat er zich de afgelopen twee weken nog geen kentering ten goede heeft voorgedaan. Daardoor liggen de visprijzen nu 28 procent lager. Maar voor tong als belangrijkste doelsoort van de Vlaamse visserijsector, gaat het om een daling tot min 48 procent. Toch blijft de sector hoopvol inzetten op de marktwerking en op een voldoende aanvoer zodat de veiling in de eerste plaats, maar ook de verdere keten wordt bevoorrad. Op enkele vaartuigen van de noordelijke langoustinevisserij na, blijven alle vissersvaartuigen actief. De drie veilingen Zeebrugge, Oostende en Nieuwpoort zijn operationeel.

De minister deelt de bezorgdheid van Steven Coenegrachts over de huidige dreiging van hongersnood in de ontwikkelingslanden, maar op dit ogenblik heeft haar beleid geen direct effect op de situatie in de ontwikkelingslanden. Er worden momenteel geen producten aan dumpingprijzen geëxporteerd. Wat de eigen markt

betreft, zijn er tot nu toe geen grote tekorten die zouden kunnen veroorzaakt worden door een belemmerde buitenlandse toevoer van producten uit andere continenten.

1.2. Aardappelsector

De minister deelt de bezorgdheid van Emmily Talpe, Mieke Schauvliege en Tinne Rombouts over de situatie in de aardappelsector. In tegenstelling tot de andere landen heeft de verwerkende industrie zich bereid verklaard om de gecontracteerde aardappelen onverwijld af te nemen.

De problematiek ligt bijgevolg vooral bij de vrije aardappelen. Dat zijn aardappelen waarvoor de landbouwer niet vooraf een leveringsovereenkomst sloot met een afnemer en die in normale tijden aan de actuele weekprijs worden verkocht. Al sinds het uitbreken van de coronacrisis zijn er amper transacties gemeld van deze vrije aardappelen. De teler krijgt ze niet verkocht en zoekt alternatieve afzetkanalen die moeilijk te vinden zijn. Volgens het PraktijkCentrum Aardappelen liggen er in België nog zo'n 540.000 ton vrije aardappelen bij de telers, waarvan 330.000 ton in Vlaanderen. Daarnaast is er ongeveer 210.000 ton gecontracteerde aardappelen, bestemd voor verwerking in het buitenland, die mogelijk niet worden afgenomen. De normale waarde van deze aardappelen in deze periode bedraagt naar schatting 167 euro per ton. Daarmee wordt het potentiële verlies geraamd op 125 miljoen euro.

Het feit dat in tegenstelling tot andere landen, de verwerkende industrie de door haar gecontracteerde aardappelen alsnog afneemt, zegt iets over de eigen aardappelketen. Deze bestaat voornamelijk uit familiale bedrijven die beseffen dat ze elkaar nodig hebben. Voor afzet van aardappelen bestemd voor de vrije markt zijn er alternatieve afzetkanalen voorhanden, zoals veevoeding of vergisting. Het is duidelijk dat de telers via deze afzetkanalen evenwel geen kostendekkende prijzen ontvangen.

Op voorstel van de minister is Belgapom, de beroepsvereniging voor de Belgische aardappelhandel- en verwerking, gestart met het verdelen van aardappelen via de voedselbanken. De sector zal tot eind mei 2020 25 ton aardappelen per week wassen, verpakken en ter beschikking stellen van de voedselbanken. De Vlaamse overheid zal daarbij de kosten dragen voor het wassen, verpakken en verdelen van de aardappelen en voorziet hiervoor maximaal 22.500 euro. Op die manier zullen gezinnen in armoede wekelijks voorzien worden van verse, lokale aardappelen. Een positieve actie in moeilijke tijden.

Op 28 april 2020 had het kabinet van de minister nog een overleg met Belpotato, de brancheorganisatie die de gehele aardappelketen vertegenwoordigt, samen met de diensten van de ministers Willy Borsus en Denis Ducarme. De minister blijft ook bij Europa de penibele marktsituatie van de aardappelsector aankaarten en pleiten voor het nemen van bijkomende marktmaatregelen.

De minister noteerde de opmerking van Mieke Schauvliege over een te sterk op export gerichte aardappelsector. Daar tegenover staat echter dat Vlaanderen ideaal is voor het telen van aardappelen. Bovendien is de verwerkende industrie een grote werkgever die ook garant staat voor innovatie en ontwikkeling. Deze industrie is de grootste exporteur van diepgevroren aardappelproducten ter wereld. Een grote uitvoer betekent jammer genoeg ook dat deze sector vaak afhangt van externe factoren, maar de minister gaat ervan uit dat de aardappelketen veerkrachtig genoeg is om versterkt uit deze crisis te komen.

1.3. Vlaamse maatregelen

De Vlaamse Regering heeft op initiatief van de minister een aantal maatregelen genomen. Het is echter nog te kort dag om het effect van al die maatregelen in te schatten.

Ook de andere lidstaten van de Europese Unie nemen maatregelen. Sofie Joosen verwees hierbij naar een Nederlandse steunmaatregel. Net zoals de Vlaamse Regering heeft de Nederlandse overheid als reactie op de coronacrisis een breed pakket van steunmaatregelen aangekondigd. Men moet echter naar de globaliteit van de federale en Vlaamse maatregelen kijken om een vergelijking te maken.

De minister geeft een korte stand van zaken van de Vlaamse steunmaatregelen tot nu toe.

Land- en tuinbouwers kunnen een beroep doen op de bredere hinderpremie of compensatiepremie (beide bij VLAIO), maar ook op een overbruggingsrecht bij VLAIO. Er werden tot vorige week 3206 aanvragen in de land- en tuinbouwsector ingediend voor de hinderpremie. Hiervan werden 2307 dossiers uitbetaald voor 9.240.000 euro.

Bart Dochy wees erop dat veel landbouwbedrijven hun verbrede activiteiten opzetten via een aparte vzw. De arbeidskrachten voor die activiteiten zijn vaak verbonden aan het landbouwbedrijf. De vraag stelt zich nu of die landbouwbedrijven of vzw's zich op één of andere manier toch op de hinder- of compensatiepremie kunnen beroepen bij sluiting of zware omzetting. Een vzw kan slechts een hinder- of compensatiepremie ontvangen als de vzw een voltijdsequivalent RSZ-ingeschrevene in dienst heeft.

Sinds 8 april 2020 is via het VLIF de maatregel 'Tijdelijke VLIF-waarborgregeling COVID-19' actief geworden. Deze maatregel is van toepassing voor land- en tuinbouwers die een tijdelijk liquiditeitstekort ervaren als gevolg van de uitbraak van COVID-19. Via deze maatregel kunnen land- en tuinbouwers maximaal 80 procent waarborg verkrijgen op een nieuw krediet dat wordt toegekend door een erkende kredietinstelling, waarbij het krediet als doelstelling heeft het financieren van maximaal de jaarlijkse operationele kosten. Er werden tot eind vorige week nog geen volledige dossiers ingediend.

Met de versnelde uitbetaling van zowel lopende VLIF-dossiers als dossiers in het kader van de landbouwdroogteramp 2018 worden op korte termijn hopelijk liquiditeitsproblemen op sommige bedrijven gecounterd. Tegen 30 april 2020 zal er 11,8 miljoen euro VLIF-steun versneld uitbetaald zijn. Voor de landbouwdroogteramp 2018, zullen op dezelfde datum 11.851 dossiers van de 12.007 dossiers behandeld zijn. Voor deze dossiers zullen de landbouwers een notificatie hebben ontvangen. Tot vandaag werden reeds 8788 dossiers uitbetaald.

Administratieve verplichtingen worden versoepeld. De uiterste indieningsdatum voor de verzamelaanvraag 2020 was al uitgesteld tot 15 mei 2020. De uitbetalingstermijnen van de voorschotten directe steun aan de landbouwers, die gebeuren voor het jaareinde, komen hier niet in het gedrang. De uiterste wijzigingsdatum van de verzamelaanvraag is intussen ook verplaatst van 31 mei 2020 naar vrijdag 12 juni 2020.

Op initiatief van de minister heeft de Vlaamse Regering op 24 april 2020 ingestemd met een tijdelijke delegatie aan het Departement Landbouw en Visserij om op dossierniveau oplossingen te zoeken voor burgers, bedrijven en verenigingen die door COVID-19 de inhoudelijke, administratieve, en procedurele verplichtingen binnen het beleidsveld Landbouw en Visserij niet kunnen naleven. Zo kan op basis van

een gemotiveerd verzoek, en in overleg met de betrokken burgers, bedrijven en verenigingen, op dossierniveau naar concrete oplossingen worden gezocht.

Aan de modaliteiten van het noodfonds sierteelt en de erkenning van de landbouw-ramp zomer 2019 wordt intussen ook verder gewerkt.

De minister kan Tom Ongena geruststellen. Als de landbouwsector ook in het post-coronatijdperk nog de gevolgen van corona zou ondervinden, zal zij samen met de sector naar oplossingen zoeken. Het is echter te vroeg om een concreet antwoord te geven op de vraag om welke maatregelen het dan zou gaan.

De minister wil niet doemdenken en op een positieve maar ook realistische manier naar de toekomst kijken. Het verleden heeft al geleerd dat marktsituaties, ondanks de vele modellen en vooruitzichten, vaak onvoorspelbaar zijn. De landbouw en agrovoeding zijn veerkrachtige sectoren. De minister heeft er dan ook vertrouwen in dat na deze moeilijke periode opnieuw een goede doorstart zal worden gemaakt. Tot zolang volgt zij alles van nabij op en probeert te ondersteunen waar nodig.

1.4. Maatregelen van de Europese Unie

De minister heeft op 27 april 2020 samen met haar collega-ministers Willy Borsus en Denis Ducarme een overleg gehad met de Europese Commissaris voor Landbouw, waar zij de moeilijke marktsituatie van onder meer de sierteelt, aardappel-, pluimvee- en zuivelsector nogmaals heeft aangekaart. Zij blijft bij Europa pleiten voor het nemen van ondersteuningsmaatregelen om de getroffen marktdeelnemers te vergoeden en om de markten te herstellen.

Deze inspanningen hebben hun vruchten afgeworpen, want recent heeft de Europese Commissie voorgesteld om steun te verlenen voor het tijdelijk uit de markt nemen en particulier opslaan van zuivelproducten (magere melkpoeder, boter, kaas) en vleesproducten (rund-, schapen- en geitenvlees). Op grond van deze regeling kunnen producten tijdelijk uit de markt worden genomen voor een periode van ten minste twee à drie maanden en ten hoogste vijf à zes maanden. De Europese Unie komt tussen in de opslagkosten. Deze maatregel zal leiden tot een daling van het beschikbare aanbod op de markt en tot een herstel van het marktevenwicht op lange termijn.

De Commissie voorziet momenteel al in de regeling Openbare Interventie waarbij de lidstaten bepaalde producten (magere melkpoeder en boter) zullen opkopen en opslaan indien de marktprijs onder de interventieprijs valt.

Daarnaast zal de Commissie flexibiliteit invoeren bij de uitvoering van de steunprogramma's groenten en fruit, bijenteelt en de schoolregeling van de EU voor melk, groenten en fruit voor leerlingen. Dit zal het mogelijk maken de financieringsprioriteiten te heroriënteren naar crisisbeheersmaatregelen.

Ten slotte voorziet de Commissie uitzonderlijke afwijkingen van de EU-mededingingsregels voor de sectoren melk, sierteelt en aardappelen, evenwel zonder financiële steun van Europa. Hierbij worden bepaalde uitzonderingen op de mededingingsregels toegestaan op grond van artikel 222 van de verordening houdende een gemeenschappelijke marktordening. Concreet betekent dit dat deze sectoren collectief maatregelen mogen nemen en afspraken maken om de markt te stabiliseren. Zo zal de zuivelsector de mogelijkheid krijgen om de melkproductie collectief te plannen en zullen de sectoren bloemen en aardappelen de mogelijkheid krijgen om het aanbod te beheersen door bijvoorbeeld producten uit de markt te nemen. Ook de opslag door particuliere ondernemers zal worden toegestaan. Dergelijke overeenkomsten en besluiten zouden slechts geldig zijn voor een periode van maximaal zes maanden. De ontwikkeling van de consumentenprijzen zal

nauwlettend worden gevolgd om negatieve effecten op de interne markt te voorkomen.

In antwoord op de bezorgdheid van Steven Coenegrachts over de evolutie in de vleessector, deelt de minister mee dat er momenteel een voorstel op tafel ligt waarbij de Europese Commissie een maximaal budget voorziet van 26 miljoen euro voor de opslag van 25.000 ton rundsvlees voor de ganse unie. Overmatige opslag is dus niet mogelijk. Bovendien zal de Commissie de marktsituatie voortdurend opvolgen en monitoren. Vanaf het moment dat de prijzen sterk de hoogte in gaan, kan de maatregel particuliere opslag onmiddellijk worden stopgezet.

Door de uitvoering van de Europese marktmaatregelen blijft het Departement Landbouw en Visserij in contact met een aantal vrieshuizen. Indien er problemen met de vriescapaciteit ontstaan, zal dit gemeld worden.

De minister zal de concrete problemen met factuurverhogingen door het FAVV aankaarten bij de bevoegde federale overheid en minister. De factuurverhogingen zijn het gevolg van laattijdige betalingen voor de verplichte keuringen, maar het lijkt evident dat er in de huidige noodsituatie uitstel van betaling wordt verleend.

Tegenover Tom Ongena bevestigt de minister dat er nog geen duidelijkheid is over de impact van corona op de timing van het nieuwe GLB. Een akkoord tegen de zomer lijkt in ieder geval uitgesloten. Zowel de Raad als het Europees Parlement moeten hun onderhandelingspositie immers nog bepalen. Daarna komen er onderhandelingen in dialoog samen met de Europese Commissie. In de Raad is er al beslist om een overgangperiode van minstens een jaar te hanteren. De kans is groot dat dit verder wordt verlengd.

De brexitonderhandelingen blijven doorgaan ondanks het coronavirus, zij het via conferencecalls. In de week van 20 april 2020 vond een tweede onderhandelingsronde plaats. Het is nog onduidelijk wat dit heeft opgeleverd. Ondanks de crisis wil het Verenigd Koninkrijk voorlopig de overgangperiode niet verlengen. Zowel het Verenigd Koninkrijk als de EU blijven dus werken aan een akkoord binnen het voorziene tijdsplan.

1.5. Seizoensarbeid

De minister verwijst naar de vragen over seizoensarbeid die door Tom Ongena, Ludwig Vandenhove, Karolien Grosemans en Joke Schauvliege werden gesteld. De minister kreeg trouwens gelijkaardige vragen voorgelegd in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie.

Naar aanleiding van de coronacrisis zijn er in de landbouwsector grote problemen, niet in het minst om voldoende personeel te vinden tijdens de drukke oogsttijden. Zowel in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie, als in de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid werden deze problemen reeds besproken. De minister zal dus enkel nog de bijkomende maatregelen opsommen die vooral op het federale niveau door minister Nathalie Muylle werden genomen. Het betreft maatregelen voor tijdelijk werklozen en voor asielzoekers die voor seizoensarbeid kunnen ingeschakeld worden.

Minister Crevits uitte in de commissie reeds de wens dat tijdelijk werklozen in de landbouw zouden kunnen ingezet worden met behoud van een deel van hun werkloosheidsuitkering. De federale regering heeft aan die oproep gehoor gegeven en zal het mogelijk maken dat een tijdelijk werkloze met behoud van 75 procent van de uitkering aan de slag kan in de landbouw, waarbij hij daarbovenop nog een loon kan ontvangen van de landbouwer waar hij hulp biedt.

Normaal gezien kunnen asielzoekers na het indienen van hun aanvraag tot bescherming bij het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en Staatlozen, na een wachttijd van vier maanden aan de slag. Deze wachttijd is in het kader van de coronacrisis en de grote nood aan werkkrachten bij de landbouwers niet langer nodig. Asielzoekers kunnen nu dus onmiddellijk aan de slag van zodra ze een aanvraag tot bescherming hebben ingediend bij het CGVS en dit voor de duur van de procedure, en een eventuele beroepsprocedure bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Deze twee maatregelen zouden ervoor moeten zorgen dat er nog meer mensen de weg vinden naar onze landbouwers.

Op vraag van minister Crevits werd intussen het platform www.helpdeogst.be gelanceerd. De sectororganisaties ondersteunen de bekendmaking en het gebruik van dit platform. Ze gaven volgende cijfers door inzake de bekendmaking van het platform:

- ABS heeft de nieuwsbrief verzonden naar tweeduizend leden en opgenomen in het vakblad naar vierduizend lezers. Daarnaast werd een bericht op sociale media voorzien dat massaal bekeken en gedeeld werd. Het bericht [helpdeogst.be](http://www.helpdeogst.be) werd 27.000 keer bekeken.
- Boerenbond verstuurt dagelijks een nieuwsbrief met corona-updates naar tien-duizend lezers. De oproep tot vacaturemeldingen werd in meer dan tien nieuwsbrieven voorzien. Het bericht werd ook opgenomen in Boer & Tuinder en de bijbehorende nieuwsbrief voor twaalfduizend lezers. Daarnaast werd de oproep via de sociale media van Landelijke Gilde, KLJ en Ferm verspreid. Sociale media hebben het voordeel dat ze zowel boeren en tuinders als werkzoekenden bereiken.
- De veilingen plaatsten de oproep op het extranet, waar dagelijks meer dan 2500 actieve tuinders naar de dagprijzen van hun groenten en fruit komen kijken.

Qua respons op dit nieuwe platform en op de vacatures #COVID19 deelde de VDAB cijfers mee. De cijfers voor label #COVID19 en [helpdeogst.be](http://www.helpdeogst.be) liggen iets lager dan op 23 april 2020. Dit komt omdat de VDAB alle binnengekomen vacatures intussen ook nog manueel gecheckt heeft. Soms is het zo dat een vacature ten onrechte de hashtag #COVID19 krijgt of niet van toepassing is op de landbouwsector. De cijfers zijn de volgende:

- #COVID19: de VDAB ontving 776 vacatures met het label #COVID19 voor beroepen uit de land- en tuinbouwsector.
- De werkgevers die hun vacatures via [helpdeogst.be](http://www.helpdeogst.be) melden, worden altijd door de VDAB gecontacteerd, ook wanneer de werkgever #COVID19 niet heeft toegevoegd aan de vacatures. Via [helpdeogst.be](http://www.helpdeogst.be) werden 227 vacatures gemeld. Na een kwaliteitscheck wordt de hashtag toegevoegd zodat er gericht gezocht kan worden naar de geïnteresseerde kandidaten.
- 33.378 kandidaten hebben opgegeven dat ze geïnteresseerd zijn in het invullen van vacatures naar aanleiding van de coronacrisis. Hiervan hebben 965 kandidaten zich aangemeld voor de land- en tuinbouw. Wanneer er onvoldoende kandidaten met een gewenste job in de land- en tuinbouw zijn voor de invulling van de vacatures, breidt de VDAB haar bemiddelingsacties uit naar alle geschikte kandidaten die hun interesse opgegeven hebben voor de invulling van de vacatures uit kritische sectoren.
- Een opdeling naar verblijfplaats van de 965 kandidaten geeft volgende cijfers. Antwerpen: 336 kandidaten waarvan 254 mannen en 82 vrouwen. Limburg: 103 kandidaten waarvan 74 mannen en 29 vrouwen. Oost-Vlaanderen: 210 kandidaten waarvan 150 mannen en 60 vrouwen. Vlaams-Brabant: 169 kandidaten waarvan 120 mannen en 49 vrouwen. West-Vlaanderen: 147 kandidaten waarvan 112 mannen en 35 vrouwen.
- 444 van de 762 kandidaten behoren tot de categorieën verplicht werkzoekenden.

Vijftien maatwerkbedrijven hebben de VDAB gecontacteerd en te kennen gegeven dat ze interesse hebben om technisch werkloze doelgroepmedewerkers door te verwijzen naar jobs in de land- en tuinbouw. De VDAB zal contact nemen met de land- en tuinbouwbedrijven om hen van dit aanbod op de hoogte te stellen. Daarnaast hebben zich zeven wijkwerkers en twee IBO'ers via #COVID19 aangemeld om te helpen in de landbouw. De minister heeft geen zicht op het aantal tijdelijk werklozen dat zich heeft aangemeld. Dit betreft gegevens die bijgehouden worden door de RVA.

De moeilijkste vraag is of deze initiatieven voldoende zijn. De minister merkt dat er zich op korte tijd toch al vrij veel mensen hebben aangemeld om de boeren te helpen, en er zijn geen acute alarmsignalen dat er te weinig arbeidskrachten zouden zijn, al kan dit snel veranderen. Maar bepaalde beslissingen, zoals de toegang tot het grondgebied, kan Vlaanderen niet zelf nemen. De minister heeft er bij de federale overheid op aangedrongen dat de Europese werknemers in ons land geraken via de zogenaamde green lanes waar Europa zelf op aandringt. De Economic Risk Management Group heeft hierover ook een advies opgesteld voor de federale regering. De minister heeft nogmaals bij de Federale Regering aangedrongen op een spoedige beslissing.

Het is ook de federale overheid die zicht heeft op het totaal aantal seizoensarbeiders die in ons land tewerkgesteld zijn. Vlaanderen heeft enkel zicht op de niet-seizoensarbeiders van buiten de Europese Unie. Dat zijn er een honderdtal, wat maar een fractie is van het totaal aantal buitenlandse seizoensarbeiders.

De VDAB controleert bij de vacatures die onder #COVID19 worden gepubliceerd of de richtlijnen rond de vereiste hygiënemaatregelen en het welzijn op het werk worden opgenomen. Als er niets over hygiënemaatregelen staat opgenomen in de vacature, neemt de VDAB contact op met de werkgever en stelt voor deze vacatures eventuele aanpassingen voor.

1.6. Zeevisserij

De minister deelt de bezorgdheid van Bart Tommelein en Cathy Coudyser over de huidige crisis in de zeevisserij, met een negatieve invloed op de prijzen. In normale omstandigheden is 40 procent van de via de veiling verkochte vis bestemd voor markten en restaurants. Het omzetverlies voor de Vlaamse visveiling en de reders wordt op dit moment op 30 procent geschat. Bij het begin van de crisis waren de marges net heel goed door de hoge prijs voor tong en de lage brandstofprijzen. Door de crisis is dit beeld nu helemaal anders.

De lopende initiatieven om lokale vis te consumeren worden verdergezet, samen met allerlei initiatieven om de verkoop van lokale producten te stimuleren zoals lekkervanbijons.be. Ook via www.visinfo.be wordt een overzicht ter beschikking gesteld van alle lokale vishandelaren die open zijn tijdens de coronacrisis. De invloed op de lokale visconsumptie zal pas in een latere fase in kaart kunnen worden gebracht. De viskleinhandel in het binnenland doet het relatief goed, in tegenstelling tot de kleinhandel in de kuststreek zelf die te lijden heeft onder het wegblijven van tweedeverblijvers en ander toerisme.

Bij de administratie werden tot op heden nog geen aanvragen ingediend voor individuele premies voor compensatie bij omzetverlies, overbruggingsrecht of tijdelijke werkloosheid.

De Europese commissie publiceerde op 23 april 2020 een nieuwe verordening waarin nieuwe maatregelen voor de visserij- en aquacultuursector worden gepresenteerd. De maatregelen bieden onder andere mogelijkheden tot steun voor tijdelijke stillegging en steun voor een producentenorganisatie voor de opslag van

visserij- en aquacultuurproducten, maar dit binnen het bestaande EFMZV-budget. In het huidige programma is het grootste deel van het budget reeds besteed of vastgelegd voor investeringen in het kader van veiligheid, comfort, wetenschappelijk onderzoek, aquacultuur en dergelijke, volgens de reguliere werking van het programma. Dit maakt dat de budgettaire ruimte erg beperkt is binnen dit fonds. De administratie staat in nauw contact met de sector om de situatie te monitoren en eventuele noden te capteren. Indien de nood zich voordoet zullen in overleg met de sector budgetten moeten verschoven worden.

1.7. Voedselverliezen

Door het wegvallen van een aantal afzetkanalen moet vooral voor bederfbare producten een oplossing gezocht worden om voedselverliezen te voorkomen. De administratie probeert samen met OVAM en de sector een zicht te krijgen op de problematiek van de stocks en de niet-leverbare producten.

Verse producten met een beperkte houdbaarheidsdatum, zoals vlees, kunnen voor het verstrijken van de houdbaarheidsdatum worden ingevroren met het oog op bijvoorbeeld schenking aan de voedselbanken. Uit de wekelijkse navraag van OVAM blijkt dat er geen significante stijging is van de aanvoer bij de verwerkers van producten van dierlijke oorsprong.

In de slachthuissector worden volgens Fevia Vlaanderen geen problemen gemeld met stocks. Die kunnen in diepvriesruimtes worden opgeslagen. In de sector van de verpakte vleeswaren worden wel stocks gemeld. Fevia Vlaanderen meldt dat de sector alles in het werk stelt om zoveel mogelijk voedselverliezen te voorkomen.

De wijze waarop de agrovoedingsketen, inclusief de dierlijke sector, omgaat met de onverwachte uitdagingen toont de flexibiliteit en de creativiteit bij het zoeken naar oplossingen. De coronacrisis kent een ongeziene omvang en zowat alle economische sectoren ondervinden wereldwijd moeilijkheden. De crisis treft alle aspecten van de landbouwsector en daarmee ook alle landbouwmodellen, zowel de kleinschalige modellen die gericht zijn op korte keten als de grootschalige die meer gericht zijn op export. Niet alleen de export ondervindt moeilijkheden, dit geldt ook voor lokale afzetmarkten als de horeca.

In antwoord op een vraag van Tom Ongena deelt de minister mee dat er tot op heden geen problemen gemeld zijn met betrekking tot dierenwelzijn of het aantal vergunde stalplaatsen of nutriëntenemissierechten. Er zijn trouwens ook geen aanwijzingen dat de uitbraak en verdere verspreiding van het coronavirus te linken zou zijn aan dierenhouderij. Bioveiligheid en het vermijden van insleep van ziekten op een landbouwbedrijf zijn absoluut cruciaal en er wordt hier volop op ingezet door de veehouderij en de verschillende bevoegde overheden.

1.8. Aandacht voor het psychologisch welzijn van landbouwers

De minister dankt Emmily Talpe voor haar aandacht voor de psychologische impact van de coronacrisis op de land- en tuinbouwers en hun families. De grootste bezorgdheid vanuit de sector ligt in de garantie van afzet van producten en van prijsvorming op korte en middellange termijn, om het inkomen veilig te stellen. Het inkomensverlies en de onzekerheid weegt op de leefbaarheid van de bedrijven en de gezinnen. Maar er is ook grote bezorgdheid over andere factoren als de beschikbaarheid en betaalbaarheid van voeders, zaa- en pootgoed, het vinden van seizoensarbeiders, en het ter beschikking zijn van vervangstukken voor machines.

De kinderen van land- en tuinbouwers zijn sinds de lockdown thuis. Bij gezinnen met jonge kinderen is de combinatie met de voorjaarswerkzaamheden niet evident, want het is de drukste periode voor land- en tuinbouwers doorheen het jaar. Het

werk op de boerderij speelt zich vaak af op het veld, in de stal of de serre. Het is moeilijk om veilig te werken in combinatie met kinderen, en het is ook niet evident om hen bijkomend de nodige begeleiding en ondersteuning te bieden, onder meer bij preteaching.

Van bij de start van de coronacrisis zette Ferm sterk in op het informeren van agrarisch vrouwen. Er is regelmatig telefonisch contact met vertegenwoordigers van sectoren of provincies om te peilen naar wat er leeft in de sector, en er wordt ook ingezet op onlinegroepscontacten en delen van ervaringen. Ferm was ook een van de eerste organisaties die haar netwerk mobiliseerde om mondklappers te maken voor zorgpersoneel. Ferm stelde een aantal werkinstructies en patronen ter beschikking en organiseerde een dispatching en logistiek proces voor de verdeling van de klappers naar het zorgpersoneel. Amper een maand na de oproep hadden de vrijwilligers al 30.000 mondklappers gemaakt. Een duidelijk voorbeeld van solidariteit en maatschappelijk engagement.

In het vormingsaanbod voor het volgende werkjaar zal Ferm voor agrarisch vrouwen extra inzetten op weerbaarheid van vrouwen in land- en tuinbouw, waaronder: duurzaam en innovatief ondernemen in land- en tuinbouw in opvolging van het ILVO-onderzoek 'Handvatten in crisistijd', stressbeheersing, assertiviteit, en sterk in je schoenen staan.

De vzw Boeren op een Kruispunt meldt een gevoelige stijging van de telefonische ondersteuning en het e-mailverkeer. Huidige en nieuwe adviesvragers nemen veel vaker contact sinds de start van de coronacrisis. Aan de start van de lockdownmaatregelen waren er veel telefonische oproepen van bezorgde land- en tuinbouwers, maar vooral van siertelers. Het is voor de adviesvragers belangrijk om te ervaren dat ze bij Boek vzw terecht kunnen met hun problemen van diverse aard, en vaak volstaat een luisterend oor, naast eventuele doorverwijzing voor meer technisch of financieel advies. Boek wordt momenteel aangestuurd door voorzitter Dirk Lips, in samenwerking met alle medewerkers die de dagelijkse werking op zich nemen. Met het oog op de nakende directeurswissel bij Boek is het inderdaad de bedoeling dat de nieuwe directeur reeds zoveel als mogelijk voorbereid wordt op de nieuwe functie.

1.9. De korte keten

De minister hoopt samen met Chris Steenwegen dat de markten zo snel als mogelijk terug open kunnen gaan, rekening houdende met de nodige veiligheidsvoorschriften. Met het oog op de lange termijn is het aangewezen om ook de onlineverkoop van korteketenproducten aan te moedigen en te stimuleren. De oproep voor VLIF-investeringssteun in de afzet en verwerking van land- en tuinbouwproducten is in voorbereiding. De kosten voor het opzetten van onlineverkoopkanalen kunnen ingebracht worden als kosten voor onroerende investeringen in hardware en servers, aankoop van software, en algemene kosten zoals consultancy die hiermee verbonden zijn.

1.10. Samenwerking met de provincies

De minister verwijst naar de vraag van Joris Nachtergaele over samenwerking met de provincies. Zij wijst erop dat haar administratie permanent samenwerkt met de provincies. De Vereniging van Vlaamse Provincies is ook vertegenwoordigd in het Toezichtcomité van PDPO III en in de klankbordgroep voor de voorbereiding van het nieuwe GLB-plan.

De minister geeft een overzicht van de actuele interprovinciale beleidsinitiatieven die gelinkt zijn aan de coronacrisis.

De 'week van de korte keten' wordt de 'zomer van de korte keten'. De zomer van de korte keten kan, als de omstandigheden het toelaten, starten op 6 juni en lopen tot 30 september.

De geplande aflevering van Tournée Provinciale wordt verschoven naar het najaar 2020 of het voorjaar 2021. De inhoud kan behouden worden of indien nodig aangepast worden. Bezoekers nemen hierin een centrale plaats, wat momenteel nog niet mogelijk is.

VLAM bekijkt de mogelijkheid om de overkoepelende communicatie en de aanpassing van de communicatiebeelden en -dragers verder op te nemen.

Alle provincies hebben daarnaast nog eigen beleidsinitiatieven, zoals bijvoorbeeld het relanceplan van de Provincie West-Vlaanderen.

2. Aanvullende vragen van de commissieleden en antwoorden van de minister

Ludwig Vandenhove vraagt duidelijkheid over welke sectoren in welke mate een beroep kunnen doen op het noodfonds. De minister noemde uitdrukkelijk de sier-teelt, maar wellicht zijn er nog andere sectoren die op dit noodfonds een beroep kunnen doen. Wanneer zal hierover duidelijkheid worden verschaft? En is het correct dat de hinderpremie van 3000 euro voor de sectoren die in een bepaalde periode een omzetverlies leden, volgende week online raadpleegbaar zal zijn bij VLAIO? En wat is dan de timing van de uitbetaling?

Joris Nachtergaele noteerde dat de minister de steun voor de zuivelsector zou verdedigen op Europees niveau. Veel zuivelbedrijven kampen immers met een groot omzetverlies en financiële moeilijkheden. Hij dankt de minister voor deze inspanningen en hoopt op een gunstig resultaat.

Tom Ongena bevestigt dat een aantal voorgelegde vragen over seizoensarbeid en coronavacatures ook in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie werden gesteld. Toch is de invalshoek in elke commissie anders, en verandert de situatie ook van week tot week. Er werden reeds heel wat initiatieven genomen om seizoensarbeid te vergemakkelijken, maar toch blijven uit de sector verontrustende verhalen komen over het aantal vacatures voor fruitplukkers dat niet ingevuld geraakt. Het zijn vooral plukkers uit Oost-Europa die maar moeizaam tot in Vlaanderen geraken, en er zou tussen verschillende Europese landen concurrentie ontstaan zijn om zoveel mogelijk plukkers naar het eigen land te kanaliseren. Werd hierover reeds overlegd met de Boerenbond? En kan de minister toezien op het wegnemen van barrières die het doorreizen van seizoensarbeiders belemmeren?

Tinne Rombouts herhaalt de vraag die ze ook aan minister Demir reeds voorlegde over verbrede landbouwactiviteiten als hoefveterisme, die niet in aanmerking komen voor een hinderpremie of compenserende maatregelen, ondanks het feit dat de economische activiteit verplicht gestaakt werd door de coronamaatregelen. Minister Zuhair Demir gaf aan dat zij dit wil onderzoeken. Kan dit probleem vanuit het landbouwbeleid op dezelfde steun rekenen?

De steunmaatregelen die Europa aanbiedt en toelaat zijn zeer welkom, maar zij hebben naast het beoogde stabiliserende effect ook onbedoelde nevenwerkingen. De tijdelijke opslag van zuivelproducten met het oog op een betere prijsvorming zal bijvoorbeeld op langere termijn, bij het terug op de markt brengen van deze producten, opnieuw drukken op de prijzen.

De inspanningen van de minister en de VDAB om seizoensarbeiders aan te trekken worden zeer geapprecieerd. Toch blijft het aantrekken van voldoende buitenlandse seizoensarbeiders een probleem. Er is inderdaad onderling concurrentie tussen EU-landen, maar er zijn ook lokale burgemeesters die menen dat ze buitenlandse seizoensarbeiders nog veertien dagen in quarantaine moeten plaatsen. Dat is niet nodig, en het zou goed zijn om hierover duidelijke richtlijnen te verschaffen.

Steven Coenegrachts waardeert de samenwerking met de voedselbanken om de voedseloverschotten toch een nuttige aanwending te geven. Is dit ook op internationaal vlak mogelijk, zodat kan voldaan worden aan de oproep van de Verenigde Naties om in de coronacrisis ook de armere landen niet te vergeten? Het doorverkoop van voedingswaren aan gunstige prijzen helpt deze landen. Het is ook een betere oplossing dan het vernietigen van voorraden of het tijdelijk opslaan ervan. Want indien de voorraden later op de markt komen zullen ze nog steeds drukken op de prijzen.

Leo Pieters wijst erop dat de internationale handel door de coronacrisis flink op de proef wordt gesteld. Is het niet aan te raden om voor onze voedselvoorziening minder afhankelijk te worden van het buitenland, en dus meer zelfvoorzienend te worden?

Cathy Coudyser wijst op de dalende visprijzen wegens de verminderde vraag, waardoor de visserij en de verwerkingsbedrijven het erg moeilijk krijgen. De horeca en het toerisme zouden dringend moeten opgestart worden, zodat de vraag weer toeneemt.

Blijkbaar werd voor de visserij nog geen enkel dossier ingediend voor een compensatiepremie. Zou het kunnen dat de sector onvoldoende op de hoogte is over deze regeling?

Europa staat enkel bijkomende steun voor de visserij toe binnen de middelen van het EFMZV. Daar is echter weinig ruimte aangezien de meeste middelen reeds werden aangewend of vastgelegd. De minister gaf aan dat er wel een mogelijkheid was om enkele middelen te verschuiven, maar waar ziet zij dan die mogelijkheid, en wat zal er dan op andere vlakken niet kunnen gebeuren? Of ziet de minister de mogelijkheid dat er binnen Europa een noodfonds voor de visserij wordt opgericht? De visserijsector heeft de laatste tijd flink wat investeringen gedaan in vlootvernieuwing en verhogen van de veiligheid. De brexit zorgt voor grote onzekerheid en de coronacrisis vergroot dit nog. Hopelijk komen er snel oplossingen.

Bart Dochy verwijst naar de nood aan seizoensarbeiders en de reglementering die een vlottere doorstroming richting seizoensarbeid moet verwezenlijken. De mogelijkheid van een combinatie tussen een uitkering tijdelijke werkloosheid en een inkomen verworven door seizoensarbeid in de landbouw, werd op 28 april 2020 enkel onder voorbehoud gepubliceerd op de website van de VDAB. De onduidelijkheid hierover weerhoudt sommige mensen om de stap naar seizoensarbeid te zetten. Kan de minister meer duidelijkheid verschaffen? En kan een eventueel definitieve regeling snel aan de VDAB worden voorgelegd zodat die kan gepubliceerd worden op de website?

Minister *Hilde Crevits* is het eens met Ludwig Vandenhove dat er best snel afspraken gemaakt worden over welke sectoren een beroep kunnen doen op het noodfonds. Binnen de regering werd afgesproken dat elke minister een schaderaming maakt en een voorstel van mogelijke tegemoetkomingen. In de landbouwsector werd ervoor gekozen om de focus te leggen op de sierteelt omdat de coronacrisis toesloeg op een ogenblik dat veel verkoopklare planten door de sluiting onverkoopbaar werden. De schaderaming hiervoor wordt momenteel door de Inspectie Financiën nagekeken en daarna kunnen criteria worden vastgelegd om het noodfonds te verdelen.

De hinderpremie wordt nu uitbetaald, zoals de minister reeds schetste. Maar de compensatiepremie kan nog niet aangevraagd en dus ook niet uitbetaald worden. De omzetverliezen die moeten aangetoond worden slaan immers op de periode van 15 maart tot 30 april 2020, en deze periode loopt op dit ogenblik nog. De administratie zorgt ervoor dat de aanvraagmodule klaar is op het ogenblik dat de aanvragen mogen gedaan worden.

De bezorgdheid over voldoende seizoensarbeiders is terecht. De minister heeft er bij de federale overheid op aangedrongen dat de Europese werknemers in ons land geraken via green lanes waar Europa zelf op aandringt. De Economic Risk Management Group heeft hierover een advies neergelegd in de Nationale Veiligheidsraad, en nu moet de beslissing genomen worden. De minister hoopt dat dit tegen 4 mei 2020 geregeld is. De grootste zorg is uiteraard hygiëne, en daarom wordt ook gewerkt aan betrouwbare testen in het thuisland. Een ander aspect is het garanderen van vlotte grensovergangen, zowel tussen verschillende landen als in luchthavens. Mogelijk zijn er bijkomende bilaterale afspraken nodig met landen als Roemenië en Bulgarije die traditioneel veel seizoensarbeiders leveren. De federale ministers werken aan dit dossier.

De minister begrijpt dat lokale burgemeesters bezorgd zijn over de gezondheid van hun burgers en via seizoensarbeiders geen uitbraak van corona willen riskeren. Een quarantaineperiode van veertien dagen zal echter overbodig zijn als seizoensarbeiders in het thuisland betrouwbaar worden getest. Seizoensarbeiders kunnen ook in groep bijeen tewerkgesteld worden zodat het contact met andere werknemers tot een minimum wordt beperkt. De lokale besturen zijn op dit ogenblik voor alle sectoren creatief op zoek naar werkbare oplossingen. Voor seizoensarbeiders zal dat niet anders zijn.

De opslag van zuivel is inderdaad slechts een tijdelijke oplossing. De Europese Commissie bewaakt de marktprijzen en zal de voorraden pas vrijgeven als de markt voldoende stabiel is en prijzen hoog genoeg zijn om een extra toevoer van de voorraden aanvaardbaar te maken. In het verleden werd dit systeem reeds succesrijk ingezet zonder de markt aanzienlijk te verstoren.

Mondiaal stelt zich niet het probleem van voldoende voedselproductie, maar wel van het verstoren van de traditionele aanvoerlijnen. Daardoor zijn er overschotten op de ene plaats en tekorten van hetzelfde product op een andere. De Europese Unie is zowel importeur als exporteur van agrovoeding en draagt in die rol bewust en actief bij aan het bewaken van de mondiale voedselvoorziening.

Maar ook binnen Vlaanderen stelt zich het probleem van voldoende voedselvoorziening. Op vraag van de commissie heeft de minister contact genomen met de voedselbanken over welke agroproducten zij het best kunnen gebruiken. Typisch voor crisissituaties is immers dat arme mensen harder worden getroffen dan meer bemiddelde. Er werd een regeling uitgewerkt voor het ter beschikking stellen van aardappelen, en eventueel kan een dergelijke regeling ook voor andere producten worden uitgewerkt.

Vlaanderen is zelfvoorzienend voor heel wat producten die hier geteeld kunnen worden. Maar voor andere producten als citrusvruchten, koffie en dergelijke, zal Vlaanderen altijd aangewezen zijn op import. Het opnieuw opstarten van agrovoedingsketens is dus zeer belangrijk, zowel voor de Europese Unie als voor derde landen die zich volop aan het ontwikkelen zijn.

Voor de visserij geldt eenzelfde regeling als voor de landbouw. Er kunnen dus nog geen compensatiepremies worden aangevraagd omdat de referentieperiode nog loopt tot 30 april 2020. Begin mei zullen wellicht de eerste aanvragen binnenkomen. Uiteraard zal hierover voldoende gecommuniceerd worden met deze sector die niet de gewoonte heeft om veel steunaanvragen in te dienen. De visserijsector was recent

nog zeer tevreden met de toenmalige prijsvorming en de bedongen visquota, en er werden ook nieuwe vaartuigen besteld. De coronacrisis kwam totaal onverwacht, met een grote impact op de visprijzen en de hele visserijsector.

Het getuigt van moed dat de visserijsector blijft inzetten op uitvaren en vissen, ondanks de beperkte afzet en de kelderende prijzen. Samen met de sector zal onderzocht worden welke vormen van ondersteuning er kunnen geboden worden. Rekening houdend met het standpunt van de Europese Commissie zal dit enkel kunnen via een verschuiving van de middelen binnen het EFMZV. Maar daarin zijn de meeste middelen reeds opgebruikt of vastgelegd omdat dit fonds slechts loopt tot het jaar 2021. Er zijn ook heel wat investeringsdossiers in opmaak in het kader van de vernieuwing van de visserijvloot, waar de minister prioriteit wil aan geven. Blijven vissen met een verouderde vloot geeft immers geen enkel toekomstperspectief. Samen met de sector zal bekeken worden welke middelen nog kunnen verschoven worden en welke prioriteiten er nog kunnen vastgelegd worden.

De combinatie van een uitkering voor tijdelijke werkloosheid en een vergoeding uit seizoensarbeid kan momenteel door de VDAB slechts onder voorbehoud gepromoot worden. De disclaimer op de website slaat op het feit dat het overeenkomstig ministerieel besluit nu nog bij de Raad van State ligt. Dit besluit zou op 30 april 2020 gepubliceerd worden, en vanaf dan zal de aangepaste informatie raadpleegbaar zijn op de website van de VDAB die vanaf dan de combinatie van een uitkering voor tijdelijke werkloosheid en een vergoeding uit seizoensarbeid volledig en zonder voorbehoud kan promoten.

Bart DOCHY,
voorzitter

Emmily TALPE
Carmen RYHEUL,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
BOEK	Boeren op een Kruispunt
CGVS	Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen
COVID	corona virus disease
EFMZV	Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij
EU	Europese Unie
FAVV	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
Fevia	Federatie Voedingsindustrie
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
IBO	individuele beroepsopleiding (in een onderneming)
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
KLJ	Katholieke Landelijke Jeugd
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
VLAM	Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
vzw	vereniging zonder winstoogmerk